

5/3/2020

Κοινή τοποθέτηση περιβαλλοντικών οργανώσεων επί ζητημάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις ANIMA, ARXELON Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Εταιρία Προστασίας Πρεσπών, Καλλιστώ, Μεσόγειος SOS, Greenpeace, WWF Ελλάς, υποστηρίζουν την απολιγνιτοποίηση του μείγματος παραγωγής ενέργειας στη χώρα μας, στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης πολιτικής δίκαιης μετάβασης σε μια οικονομία μηδενικών εκπομπών άνθρακα έως τα μέσα του αιώνα, σύμφωνα με την ενιαία Ευρωπαϊκή πολιτική για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Ωστόσο η μετάβαση αυτή δεν θα πρέπει να γίνει σε πλαίσιο που θα δημιουργεί ασφυκτικές και εκβιαστικές καταστάσεις για την κοινωνία και τη βιοποικιλότητα.

Τα παραπάνω αναδεικνύουν ως επείγουσες ανάγκες αφενός τη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος της χώρας με ριζοσπαστικές και πλήρως μελετημένες πρωτοβουλίες για τον περιορισμό της ενεργειακής σπατάλης, την ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος, την υιοθέτηση βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής και την διεύρυνση της χρήσης μέσων μαζικής μεταφοράς και αφετέρου τη συντεταγμένη, περιβαλλοντικά ασφαλή και κοινωνικά δίκαιη ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών παραγωγής και αποθήκευσης ενέργειας από ΑΠΕ.

Στο πλαίσιο αυτό, οι παραπάνω περιβαλλοντικές οργανώσεις, επιθυμώντας να συμβάλουν ουσιαστικά και γόνιμα στην υλοποίηση των συναφών μέτρων πολιτικής και στον ραγδαία εξελισσόμενο κοινωνικό διάλογο:

- Τονίζουν την ανάγκη διεύρυνσης των μέτρων και πολιτικών εξοικονόμησης ενέργειας με στόχο τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και μεγαλύτερης εξοικονόμησης ενέργειας. Η προσέγγιση αυτή θα συμβάλει ώστε ο ριζικός αυτός μετασχηματισμός του ενεργειακού τομέα προς την απολιγνιτοποιημένη παραγωγή όντως να οδηγήσει σε μια οικονομία χαμηλής ενεργειακής έντασης και κλιματικής ουδετερότητας έως το έτος 2050, προς όφελος της κοινωνίας και του περιβάλλοντος.
- Αναγνωρίζουν την κλιματική αλλαγή και την απώλεια της βιοποικιλότητας ως δυο ισάξιες και απολύτως επείγουσες προκλήσεις, οι οποίες απαιτούν άμεσα και συντονισμένα μέτρα και πολιτικές, όπως ήδη έχει διακηρύξει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Πράσινη Συμφωνία.
- Επισημαίνουν ότι το υφιστάμενο Ειδικό Χωροταξικό για τις ΑΠΕ, που θεσμοθετήθηκε το 2008, χρήζει άμεσης αναθεώρησης καθώς αφενός αποδείχθηκε στην πράξη ανεπαρκές στο να διαφυλάξει προστατευόμενες και οικολογικά σημαντικές περιοχές από σοβαρή υποβάθμιση (όπως είχαν επισημάνει εξ αρχής πολλοί περιβαλλοντικοί φορείς), αφετέρου απευθύνεται σε μια διαφορετική οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική πραγματικότητα στην Ελλάδα, ώστε πλέον να αδυνατεί να καθορίσει ένα ρεαλιστικό όραμα για την ισόρροπη ανάπτυξη του κλάδου στην εποχή της κλιματικής κρίσης. Σημειώνεται ότι είναι πραγματικά κρίσιμο το νέο Ειδικό Χωροταξικό για τις ΑΠΕ να τύχει της ευρύτερης δυνατής και ουσιαστικής κοινωνικής διαβούλευσης.

- Τονίζουν την ανάγκη η Πολιτεία -επιτέλους- να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων, όπως επιβάλλει η κλιματική κρίση και η δραματική απώλεια της βιοποικιλότητας, και να εκπληρώσει τάχιστα την εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000- δέσμευση της χώρας έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία εκκρεμεί από το 2006. Η αδικαιολόγητη αυτή καθυστέρηση η οποία έχει ήδη υποβαθμίσει τη φυσική κληρονομιά της χώρας μας, οφείλει να τερματιστεί. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας θεσμοθέτησης μέτρων προστασίας και στη βάση της αρχής της προφύλαξης προκειμένου να αποφευχθούν μη αναστρέψιμες επεμβάσεις, κρίνεται αναγκαία η οριζόντια αναστολή όλων των αιτήσεων περιβαλλοντικής αδειοδότησης όλων των έργων που κατατάσσονται σύμφωνα με το **ισχύον νομικό καθεστώς** στην αδειοδοτική κατηγορία Α και αφορούν σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Η ανάγκη αυτή της διαφύλαξης του πολύτιμου φυσικού κεφαλαίου της χώρας καθίσταται επείγουσα ιδιαίτερα σήμερα, μια μέρα μετά τη δημοσιοποίηση του νομοσχεδίου ΥΠΕΝ με τίτλο «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας», το οποίο δημιουργεί τεράστια ανησυχία στις συνυπογράφουσες οργανώσεις και επί του οποίου θα τοποθετηθούν αναλυτικά σύντομα.
- Θεωρούν απαραίτητη τη διασφάλιση της βέλτιστης δυνατής χωροθέτησης των εγκαταστάσεων ΑΠΕ καθώς και τον έλεγχο της κατασκευής, λειτουργίας και απόσυρσής τους κατά την ολοκλήρωση του κύκλου ζωής τους. Ο στόχος της αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης που θέτει ως μονόδρομο την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών κατά 100% από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι απαραίτητο να επιτευχθεί με τους ασφαλέστερους όρους και προϋποθέσεις για τις περιοχές που προστατεύονται για τη σημαντική τους βιοποικιλότητα, δηλαδή τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 και τις σημαντικές για τα πουλιά περιοχές και τα πολιτιστικά τοπία διεθνούς σημασίας.
- Επισημαίνουν ότι οι διάφορες μορφές εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας-Α.Π.Ε. θα πρέπει κατά προτεραιότητα να εγκαθίστανται, να δοκιμάζονται και ως εκ τούτου να εξελίσσονται τεχνολογικά και αισθητικά, κατά προτεραιότητα μέσα στα όρια του τροποποιημένου - ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Ζητούν τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των μελετητών που εκπονούν τις μελέτες περιβαλλοντικών εκτιμήσεων (νυν Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση). Συγκεκριμένα, οι συγκεκριμένοι μελετητές δεν θα πρέπει να προσλαμβάνονται από τις εταιρείες ή τις θυγατρικές τους που κατασκευάζουν ΑΣΠΗΕ, αλλά από τις αρμόδιες αρχές. Η σχετική δαπάνη θα καταλογίζεται στις εταιρείες. Αυτό θα πρέπει να ισχύει για όλα τα έργα και τις δραστηριότητες, για τις οποίες απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- Εντοπίζουν την αναγκαιότητα πληρέστερης ενσωμάτωσης όλων των μορφών ΑΠΕ στο ΕΣΕΚ, με έμφαση σε ΑΠΕ που ως αποτέλεσμα της προόδου της τεχνολογίας (πχ. αξιοποίηση υδρογόνου για την αποθήκευση ενέργειας) είναι ικανές να συμβάλουν ουσιαστικά στην αναμόρφωση των στόχων του ΕΣΕΚ. Η γεωθερμία αποτελεί μια από αυτές, εφόσον το Κράτος ολοκληρώσει τη διαμόρφωση του αναγκαίου κανονιστικού πλαισίου και προχωρήσει στην κατασκευή των απαραίτητων υποδομών, αξιοποιώντας τους πόρους της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027.
- Θεωρούν τα θαλάσσια αιολικά πάρκα ως μια νέα πρόκληση για το κανονιστικό πλαίσιο, καθώς η έγκαιρη και ολοκληρωμένη ανάπτυξή του αποτελεί προϋπόθεση ώστε να λειτουργήσουν τέτοια έργα εντός της επόμενης δεκαετίας, προσέγγιση που είναι κοινώς παραδεκτό ότι υπό τους σωστούς όρους μπορεί να αποδειχθεί επιτυχημένη, όπως εξάλλου έχει φανεί από την εμπειρία άλλων χωρών. Φυσικά και εδώ πρέπει να διασφαλιστεί εξ αρχής η διαφύλαξη των σημαντικών για τη βιοποικιλότητα περιοχών (Δίκτυο NATURA και Σημαντικών για τα Πουλιά Περιοχών, πολιτιστικά τοπία διεθνούς σημασίας).
- Αναγνωρίζουν τη σημασία της ενεργού συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών στη λήψη αποφάσεων και στη διαμόρφωση πολιτικών. Παράλληλα, απαιτείται η διαρκής ενημέρωση των τοπικών κοινωνιών πριν δημιουργηθούν τελεσμένα. Κρίσιμης σημασίας είναι επίσης η προετοιμασία και τακτική επικαιροποίηση ισοζυγίων ενεργειακής παραγωγής και κατανάλωσης για κάθε περιφέρεια. Ενεργειακή μετάβαση χωρίς τη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών είναι αδύνατο να υπάρξει.

Οι οργανώσεις που συνυπογράφουν την κοινή τοποθέτηση, επιφυλάσσονται για ειδικότερες προτάσεις και παρεμβάσεις κατά τη διάρκεια αναθεώρησης του Ειδικού Χωροταξικού για τις ΑΠΕ.